

Judit Hadnagy, Presschef
08-453 4056, 070-605 5681
Judit.Hadnagy@stat-inst.se

Kön gör skillnad - även hos SiS

Vissa tvångsåtgärder används olika i vården av pojkar och flickor hos Statens institutionsstyrelse, SiS. Personalen samtalar till exempel oftare med flickor både före och efter en åtgärd och är oftare tillsammans med dem när de skiljs av från övriga gruppen.

- Det är den typen av behandling vi vill ha i vår verksamhet. Nästa steg är att fråga sig hur vi lyfter in samma varsamhet i pojkvården, säger Åsa Frodlund, ansvarig på SiS för arbetet med jämställd vård.

Forskning har tidigare visat att så kallade särskilda befogenheter används olika beroende på om den som vårdas är pojke eller flicka. SiS har genomfört en kartläggning som tittat närmare på bakomliggande orsaker till skillnaderna. Kartläggningen "Används tvångsåtgärder oftare för pojkar än för flickor inom den statliga ungdomsvården?" av Sofie Mörner och Caroline Björck visar bland annat att pojkar hos SiS oftare utsätts för så kallad ytlig kroppsbesiktning och drogtestar än flickor. Flickorna får i högre grad egendom omhändertagen.

Tvångsåtgärder nödvändiga

- Ett viktigt fynd som kom fram i intervjuerna med personalen är att de är mycket medvetna om det etiska dilemmat i tvångsvården. Det krävs stor varsamhet och respekt när man tillgriper tvångsåtgärder, säger forskningsledare Caroline Björck och fortsätter:
- Men samma personal berättar också att tvångsåtgärder är nödvändiga för att vården ska kunna bedrivas säkert, det vill säga för att minska riskerna för skador.

Författarna har använt intern statistik och dessutom genomfört 29 intervjuer med institutionschefer och avdelningsföreståndare. Likheterna är fler än olikheterna - men

det finns en tuffare och mindre resonerande attityd gentemot pojkarna. Flickorna får däremot större handlingsutrymme.

- Hur vi förhåller oss till pojkar och flickor är något vi diskuterar i olika sammanhang, det lyfts fram vid interna utbildningar och kollegiegranskningar, säger Åsa Frodlund och tillägger:
- Vi nöjer oss inte med att veta. Nu lyfts ju förväntningar på att vi ska kunna arbeta efter samma varsamma och respektfulla modell för båda könen.

Samtalsgrupper med unga

Den aktuella kartläggningen är en av punkterna i en 21 punkter lång handlingsplan för en jämställd vård och behandling inom SiS. Myndigheten är snart i mål med steg två av planen som innehåller tre punkter: sexualitet som hälsa, bemötande och attityder hos personalen samt samtalsgrupper med ungdomar.

- Det är viktigt att ha med ett brukarperspektiv när det gäller särskilda befogenheter och i de sammanhangen väva in den här kunskapen om att kön gör skillnad, säger Åsa Frodlund.

Som en del i arbetet för jämställd vård och behandling har SiS i höst en intern konferens på temat sexualitet – förhållningssätt och bemötande på institution. Ett syfte med konferensen är att sprida kunskap om sexualitet och inspirera till fortsatt arbete med attityder, normer och värderingar.

Frågor:

Forskningsledare Caroline Björck 08-453 40 40, 070-515 40 04
FoU-utredare Åsa Frodlund 08-453 40 33, 070-396 06 60

Ladda ner rapporten på SiS hemsida www.stat-inst.se